

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 390. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992357311152/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

og Higen, omtrent som hos os de unge Elskere er det i Heibergs Ungdomsarbejder *Dristigt vovet, halvt er vandet* og *Pottemager Walter*. Han er Talsmand for de brødløse unyttige Kunster og den uendelige Længsel.

Den uendelige Længsel! Man fastholde dette Ord; paa den er det, den romantiske Poesi er bygget. Ogsaa i Danmark træffer man i et vist Tidsrum den frie Vandreløst og dens Længsel gjort til Livskilden. Først Udvé, saa Hjemvé. Man tænke et Øjeblik paa en Forfatter som Goldschmidt, hvis hele Poesi i Virkeligheden har sin Oprindelse i Længsel, i »sugende Savn» for at bruge et af hans egne Yndlingsudtryk. Eller man gaa tilbage til saadanne Tvillingaander som Poul Møller og Christian Winther, og man vil finde samme Retning og samme Forbillede.

Poul Møllers Type, det er *Den krøllede Frits*. Bonde-drengens Sang:

Farvel! min velsignede Fødeby,
min Moders Gryde ryger i Sky,
min Faders Kyie gumler i Stald,
min Søsters Hane sover paa Hald,
jeg vil løbe min Vej

indeholder lutter Udvé.

Denne Sang vækker Vandreløsten hos den krøllede Frits, og han begiver sig paa Vej for at opsøge »den ubekendte Skønne». Han finder først Marie, saa Sophie, og ægte romantisk ender Fortællingen midti; thi denne Flakken og Søgen kan fortsættes i det Uendelige, saa længe den ungdommelige Længsel holder ud.

Den eneste egenlige Type, Chr. Winther har dannet, det er Folmer Sanger i *Hjortens Flugt*. Denne Skikkelse, i hvilken Winthers Poesi er legemliggjort, er i Et og Alt den romantiske Ubundethed som Person. Grundtemaet er her den romantiske Uro og Søgen, Vilkaarlighed og Længsel, Trangen til at strække sig frit under Trækronerne og lytte efter Kildevældets Tale, til ustadig og rastløs at vandre og flakke om under Sang. Folmers sidste Vise er et sandt Romantikens Program.

En fin elskværdig Sanselighed danner her det nye varierende Element i Modsætning til den grovkornede Sundhed og Drøjhed, som Poul Møller har givet sin Frits med af sit Eget. Men mest betegnende er dette romantiske Træk hos Poul Møller, netop fordi hans Sundhed forøvrigt saa let bringer til at overse det